

Sygn. akt I PK 237/18

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa P. Z.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o ustalenie istnienia stosunku pracy, o ekwiwalent za urlop,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 1 października 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki P. Z. 915 zł
(dziewięćset i piętnaście) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 29 maja 2018 r. zmienił uwzględniający powództwo P. Z. wyrok Sądu Rejonowego w C. z 6 grudnia 2017 r. o tyle tylko, że zasądzoną kwotę 5.365,60 zł obniżył do 5.365,38 zł, a w pozostałym zakresie apelację pozwanego P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. oddalił.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania (tj. art. 378 § 1, 382 oraz 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.) poprzez nierozpoznanie zarzutu, w zakresie:

a) pominięcia przy ustalaniu stanu faktycznego zeznań świadków O. K., A. W., A. S., M. G., E. A., z których to zeznań wynikało, że powódka nie wykonywała swoich obowiązków wobec pozwanej w warunkach podporządkowania; b) pominięcia treści umowy zlecenia i zawartych w niej postanowień m.in. w zakresie możliwości wytypowania zastępstwa i odpowiedzialności powódki za realizację zlecenia; c) pominięcia w rozważaniach materiału dowodowego, z którego wynikało, iż powódka nie ma obowiązku pytać o wcześniejsze wyjście, nie była zobowiązana do wykonywania czynności „wizualizacji”, bądź „kierowania ruchem” i nie groziły jej żadne sankcje; d) poczynienia dowolnych ustaleń na podstawie zeznań świadków i powódki, które zostały pozyskane poprzez niewłaściwy sposób zadawania pytań, tj. w sposób sugerujący odpowiedź, poprzez ujawnianie okoliczności wskazanych w pozwie lub wskazanych przez poprzednich świadków (...).

Powódka wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Nie można stwierdzić pominięcia zeznań świadków wymienionych we wniosku (punkt a), skoro osoby te były świadkami w sprawie. Ich zeznania składają się zatem na materiał sprawy w rozumieniu art. 382 k.p.c. Sąd drugiej instancji stwierdził, że Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe. Oceniał, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji są prawidłowe i znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu Rejonowego i przyjął je za własne. Zarzut, iż z zeznań wynikało, że powódka nie wykonywała swoich obowiązków wobec pozwanej w warunkach podporządkowania należy do oceny dowodów i ustaleń stanu faktycznego i dlatego nie może być podstawą zarzutu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.). Tym bardziej nie może być podstawą zarzutu podstawy

przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu a późniejszym rozpoznaniem skargi kasacyjnej z ograniczeniami wynikającymi z art. 398³ § 3 k.p. i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

W ocenie prawa materialnego wiążą ustalenia stanu faktycznego, na którym oparto zaskarżony wyrok. Kontrola tych ustaleń nie może być oparta na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., gdyż sprzeciwia się temu ograniczenie z art. 398³ § 3 k.p.c. Niemniej, nie można nie zauważyć, iż Sąd drugiej instancji podał, że prawidłowe ustalenia stanu faktycznego Sądu pierwszej instancji odpowiadają materiałowi dowodowemu zebranemu w sprawie.

Nie decyduje treść umowy zlecenia skoro ustalona treść zobowiązania nie odpowiadała zleceniu lecz stosunkowi pracy (art. 22 k.p. i art. 65 k.c.). Nazwa i zapisy umowy nie muszą mieć decydującego znaczenia, dlatego o umowie zlecenia nie musiały przesądzać postanowienia „*m.in. w zakresie możliwości występowania zastępstwa i odpowiedzialności powódki za realizację zlecenia*”.

Zarzut pominięcia w rozważaniach materiału dowodowego, z którego wynikało, iż powódka nie ma obowiązku pytać o wcześniejsze wyjście, nie była zobowiązana do wykonywania czynności „wizualizacji”, bądź „kierowania ruchem” i „nie groziły jej żadne sankcje” nie oznacza naruszenia art. 382 k.p.c. Należy rozróżnić materiał zebrany w sprawie i to co z niego „wynikało”. Sąd drugiej instancji (podobnie jak Sąd pierwszej instancji) może uznać, że okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione do rozstrzygnięcia. Wówczas pomija dalsze twierdzenia i dowody. Skarżący nie zarzuca naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. i dlatego nie można stwierdzić, że wyszukane „czynności” wykluczały stosunek pracy. To co Sąd ustalił, mogło być wystarczające dla stwierdzenia stosunku pracy. Inaczej ujmując, oczywista zasadność skargi powinna wynikać z zakwestionowania tego co według Sądu powszechnego decydowało o stosunku pracy a nie tylko z pominięcia braku określonych obowiązków powódki. Wszak Sąd ustala, że „*powódka rzeczywiście wykonywała pracę podporządkowaną pod nadzorem i kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. W szczególności z zeznań świadków A. S. oraz M. G. wynika, iż powódka świadczyła pracę inkasenta tylko w oddziale i wyłącznie w godzinach otwarcia tegoż oddziału. O ewentualnych spóźnieniach do pracy zawsze informowała pracodawcę (...)*”.

Zarzut „dowolnych ustaleń na podstawie zeznań świadków i powódki ...” nie jest zasadny, gdyż granice ustaleń stanu faktycznego stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed Sądem powszechnym. Skoro podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, to tym bardziej nie mogą być podstawą podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Na etapie przysądu również w ocenie tej szczególnej podstawy przysądu wiążą ustalenia stanu faktycznego, na których oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Podkreśla się to ponownie w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 155 § 1 i 2 k.p.c. Sąd drugiej instancji samodzielnie ustala stan faktyczny. Nie jest jasne sformułowanie, iż Sąd ten „*nie zbadał okoliczności pominięcia zeznań świadków, które nie korespondowały z ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji, podczas gdy zostały przez ten Sąd uznane w całości za wiarygodne*”.

Zarzut, że „Sąd II instancji nie dokonał wszechstronnej kontroli ustaleń Sądu I instancji” jest zbyt ogólny. Skoro podstawą zarzutów podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) są konkretne przepisy prawa, to tym bardziej powinny być podstawą zarzutów podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Chodzi jednak o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Tymczasem nie każde naruszenie prawa procesowego ma wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Zarzut powinien być zatem osadzony w regulacji prawnej, konkretny (czyli wypełniony indywidualną treścią) i wykazujący, że naruszenie przepisów miało wpływ na wynik sprawy. Ze względu na kwalifikowaną podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., znaczenie miałyby dopiero aż oczywista wadliwość wynikająca z naruszenia prawa procesowego i tak samo wpływająca na stosowanie prawa materialnego. Tego zaś brak jest w zarzutach procesowych, które są zbyt ogólne. Nie inne wymagania jednak stawia się w przypadku zarzutu naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. przez sąd apelacyjny. Konieczne jest wówczas skonkretyzowanie zarzutu apelacji, który nie został rozpoznany przez sąd drugiej instancji oraz wykazanie, że miało to istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). W przypadku podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga się stwierdzenia aż oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Brak jest takich zarzutów we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd drugiej instancji przedstawił, dlaczego ze stosunku zatrudnienia wynikało podporządkowanie co do miejsca i czasu pracy i że praca była świadczona pod kierownictwem pracodawcy. Nie można zatem stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż nie ma podstaw do stwierdzenia oczywistej wadliwości w wykładni i stosowaniu art. 22 § 1 k.p.

Ocena powyższa odnosi się również do zarzutu naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.p.c. Stosowanie prawa należy do sądów powszechnych. Dla wykazania szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie wystarcza zarzut „lakonicznego” odniesienia się do art. 65 § 1 i 2 k.c. Sąd. Sąd drugiej instancji wszak podał w uzasadnieniu (odwołując się do orzecznictwa), że nazwa umowy nie ma znaczenia, jeżeli nawiązany stosunek prawny ma cechy wskazane art. 22 k.p. Wprawdzie pozwany wskazywał na świadomość powódki w zakresie zawierania umowy zlecenia oraz skutków prawnych jej zawarcia, jednak nawiązany stosunek prawny miał faktycznie cechy pracowniczego zatrudnienia, przy uwzględnieniu ciągłości wykonywania przez powódkę pracy na warunkach ustalonych przez pracodawcę. Decyduje wykonanie treści stosunku prawnego, a nie ocena zamiaru i woli stron wyrażonych przy zawieraniu umowy (...).

Uzasadnienie wyroku jest jasne i rzeczowe, określa stan faktyczny i podstawę rozstrzygnięcia. Nie można stwierdzić naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Nie jest to przepis stanowiący podstawę do podważania ustaleń stanu faktycznego i zastosowanego prawa materialnego.

Na etapie przedsądu nie ocenia się zarzutów podstaw kasacyjnych a tylko wskazaną we wniosku podstawę przedsądu. Podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlatego nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Podkreśla się to, że względu na końcową treść wniosku, ujętą w ogólnym zarzucie, iż za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej przemawiają oczywiste uchybienia przepisom prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 kc oraz art. 22 k.p.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 2 pkt 4, § 9 ust. 1 pkt 1 i 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (240 zł z tytułu roszczenia o ustalenie stosunku pracy i 675 zł w

odniesieniu do roszczenia ekwiwalentu za urlop - § 2 pkt 4, § 9 ust. 1 pkt 2 i § 10 ust. 4 pkt 2).